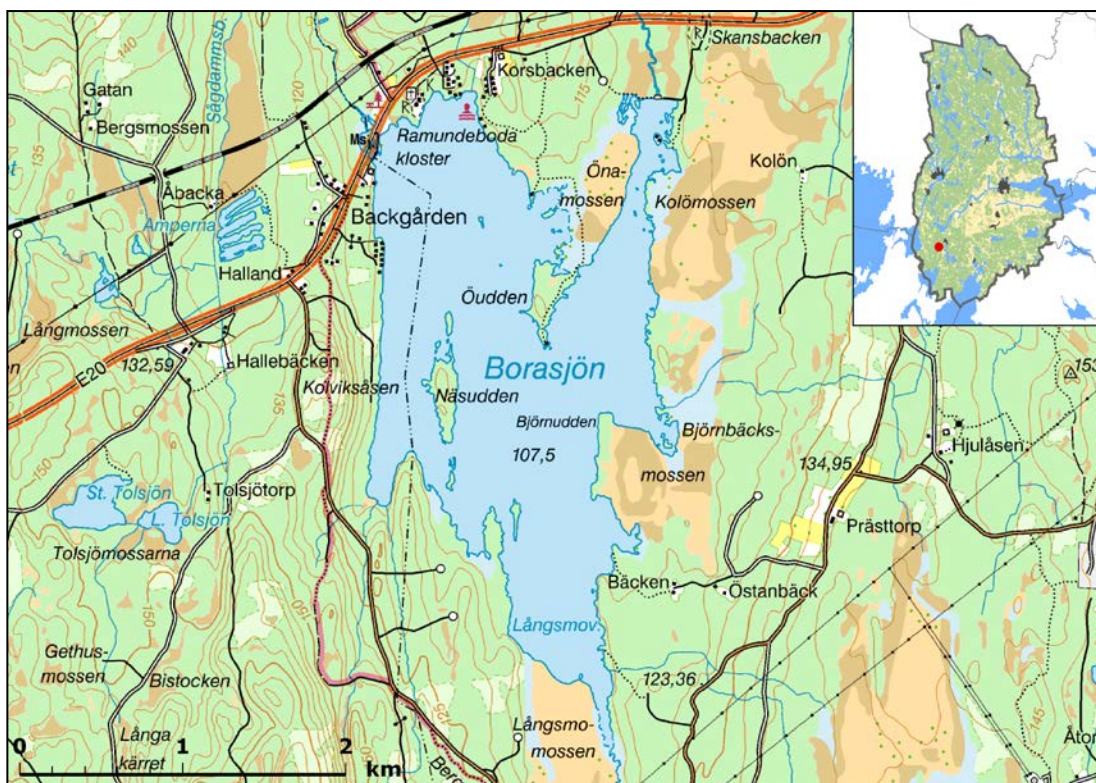

Borasjön

ESKILSTUNAÅNS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Måttligt näringsrik
Sjöyta: 3,92 km²
Höjd över havet: 107,5 m
Maxdjup: 4,0 m
Medeldjup: 1,3 m
Omsättningstid: 0,16 år

Kommun: Laxå
Vattendistrikt: Norra Östersjön
Terrängkartan: 09E NO
EU-id: SE653948-142889
Utloppskoordinater: 6539480, 1428890
Avrinningsområdets areal: 84,57 km²

Borasjön. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Borasjön ingår i Eskilstunaåns vattensystem och är belägen ca 4 km väster om Laxå. Sjön tillförs vatten från mossar och sankmarker i omgivningen samt från sjön Lången i söder, via Långsmoån. Avvattningen sker i sjöns nordöstra vik via en regleringsdamm. Utloppsån, Svartån, rinner därifrån vidare i ca 1,5 km tills den når ytterligare en damm som delar vattendraget i två grenar. Den västra grenen rinner vidare till sjön Toften i norr medan den östra blir Ålands kanal som rinner till kraftverket Oxhult i Laxå.

Borasjön ligger i ett område av primorogen granit och leptitgnejs. Berggrunden täcks till största delen av morän. Andra jordarter som förekommer runt sjön är torv, mosstorv och sand. Genom dämning har sjöns areal ökat, vilket också lett till att ett flertal holmar och öar bildats. Dessa täcks av morän. Det finns också flera flytöar. Sjöns grundbotten är blockig/organogen/sandig.

Omgivningen runt Borasjön utgörs till stor del av våtmarker, framförallt myrmarker. Dessa ligger främst längs östra sidan av sjön. På västra sidan dominerar blandbarrskog och bergknallar med mossor och lavar. I nordväst finns ett lövskogsområde samt en del öppen mark med bebyggelse. I tabell 1 redovisas markanvändningen i Borasjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Borasjöns avrinningsområde, vars totala area är 84,57 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	65,47	Annan öppen mark	1,79
Sankmark	6,97	Vatten	6,70
Jordbruksmark	0,53	Tätort	-
Hyggen	3,11	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Borasjön provfiskades 2003 och 2013 varpå abborre, mört och gers påträffades. 2003 fångades även gädda.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas.

Växtlighet

Stränderna är omväxlande myrmarker med bl.a. vitmossor, tall, björk, pors och skvattram och blockiga med bl.a. barrskog, en, barris, mossor och lavar. Närmast sjön växer en lövträdsridå av bl.a. björk och asp. På halvön Önamossens sydligaste del, Öudden, skall det enligt uppgift finnas en stor ek. Önamossen är annars en tallmosse med skvattram. Vid vattnet är starrarter, vattenklöver, fräken och topplösa vanliga arter. Bladvass och sjösävrudd växer här och där och enstaka bestånd av kaveldun förekommer. Flytbladsväxterna domineras av gäddnate och gula och vita näckrosor. Ett flertal flytöar med mossor och ris finns i vikarna på sjöns östra sida.

Övrigt djur- och växtliv

Vid sjön har ca 20 sjöberoende fågelarter observerats, bl.a. gråtrut, storspov, storlom.

Vattenkvalitet

Borasjön är en måttligt näringsrik sjö med kraftigt brunfärgat vatten. Sjön har kalkats sedan början av 1980-talet. Innan kalkningarna startade var sjön kraftigt försurad med pH-värden mellan 5,0-5,4. Det vattenkemiska målet i kalkningsplanen är att sjöns pH inte ska understiga 6,0. I dag har vattnet ett pH-värde runt 6. Buffertkapaciteten är svag. Vid senaste undersökningen var kvicksilverhalten i gädda hög. Mer information om vattenkemin i Borasjön visas i tabell 2.

Foto: Karin Runnels

Norra delen av Borasjön.

Tabell 2. Vattenkemidata från Borasjön. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,2*	6,0-6,4	7	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,06	0,04-0,09	7	2012-2014
Siktdjup (m)	1,5	0,6-2,5	16	1986-2002
Vattenfärg (mg Pt/l)	162**	140-180	6	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	10	9-11	2	2008-2009
Totalkväve (µg/l)	565	520-610	2	2008-2009
Hg i gädda (mg/kg)	0,93	Medelvärde 5 fiskar		2000

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar absorbansen 0,32(vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Borasjöns ekologiska status har fått bedömningen *måttlig*. Sjön har försurningsproblem. Det är sammanvägningen av försurningsstatus och hydromorfologi som varit avgörande för bedömningen. Modifierat provfiske 2013 visar på god föryngring av mört. Klorofyll har god status. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (måttlig status), har sammantaget måttlig status. Sjön är utsatt för påverkan från försurning, men med kalkning gör att pH och fisk hålls på en för sjön naturlig nivå. Sjön är höjd två gånger. Sjöbotten präglas av stubbar, träd och material från marker som dränkts. Sjön utgör vattenreserv för ett kraftverk i Laxå. Vattnet är mycket brunfärgat, med en vattenfärg på över 300 mg Pt/l.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn fisk och försurning som klassats som expertbedömning. Se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE653948-142889> för mer information om bedömningen.

Övervakningsprogram

Borasjön ingår i miljöövervakningsprogrammen *Kalkningens kemiska effektuppföljning* och under vissa år i *Undersökningar i ytvattenförekomster*. Sjön ingick under perioden 1997-2001 i den *samordnade recipientkontrollen* för Eskilstunaån och i övervakningsprogrammet *Profilsjöar* under perioden 1986-2002.

Naturvårds- och friluftsentressen

Borasjön och dess omgivningar är välbesökta för rekreation och friluftsliv. Vid den nordvästra viken går Munkastigen och Bergslagsleden förbi sjön. Där finns ruinerna från Ramundeboda kloster och en rastplats med bad och möjligheter till övernattnig. Borasjön är upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Sveaskog.

Mänsklig påverkan

Borasjön påverkas av dämning och kalkning. Sjön utgör vattenreserv för kraftverket i Laxå och dess vattenyta är höjd två gånger. Kring sjön finns en del fritidshus med bryggor och småbåtar. Flera bilvägar går runt och till Borasjön. Längs nordvästra viken passerar E 20 som också har en rastplats vid sjöns strand.

Områdesskydd

Sjön och dess närmaste omgivningar saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#).

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län, 1986. Vattenregister/sjöbeskrivning – Borasjön. Dos nr 1800-121-281.

Länsstyrelsen i Örebro län, 1987. [Översiktlig sjöinventering i Örebro län –Del 2 Mellersta länsdelen](#). Publ. nr: 1987:10.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2010. [Åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Örebro läns sjöar och vattendrag 2010-2015](#). Dnr: 5810-1162-2010, Dos nr: 1800-000-004.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon, Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4](#).

SLU. [Databasen för provfiske i sjöar](#).

SLU. [Vattenkemidata](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

Länsstyrelsen
Örebro län